U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Pavla Simona a soudců JUDr. Romana Fialy, Mgr. Víta Bičáka, Mgr. Ing. Radovana Havelce, JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Jitky Zavřelové, rozhodl o návrhu **Krajského soudu v Plzni** na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním, jako soudem rozhodujícím ve správním soudnictví na straně jedné, a **Okresním soudem Plzeň-jih**, jako soudem rozhodujícím v občanském soudním řízení na straně druhé, a dalších účastníků sporu vedeného u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 57 A 8/2022, o nařízení nezbytných úprav na stavbě rodinného domu a přípojek na pozemku: žalobkyně **A. H.**, a žalovaných **1) M. M.**, a **2) Městského úřadu S.**,

takto:

I. **P ř í s l u š n ý** vydat rozhodnutí ve věci vedené u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 57 A 8/2022, **j e s o u d v o b č a n s k é m s o u d n í m ř í z e n í .**

II. Usnesení Okresního soudu Plzeň-jih ze dne 14. 12. 2021, čj. 6 C 58/2021-70, **s e z r u š u j e .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podáním doručeným dne 30. 3. 2022 zvláštnímu senátu pro rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zvláštní senát“) navrhl Krajský soud v Plzni (dále též jen „krajský soud“ nebo „navrhovatel“), aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc podle § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zákon č. 131/2002 Sb.“), který měl vzniknout mezi ním, jako soudem rozhodujícím ve správním soudnictví na straně jedné, a Okresním soudem Plzeň-jih, jako soudem rozhodujícím ve občanském soudním řízení na straně druhé, ve věci žaloby, vedené u krajského soudu pod sp. zn. 57 A 8/2022. Touto žalobou, původně podanou dne 19. 2. 2021 u Okresního soudu Plzeň-jih, označenou jako *„žaloba na nařízení nezbytných úprav na stavbě rodinného domu a přípojek na pozemku č. p. X3 a X4 v k. ú. S.“* se A. H. (dále jen „žalobkyně“) domáhala, s odkazem na údajný *„neúměrný zásah správních orgánů ve stavebním řízení a v řízení kolaudačním“* do své právní sféry jakožto majitelky vedlejších staveb a pozemku na p. č. X v k. ú. S., aby Okresní soud Plzeň-jih vydal rozsudek, jímž by určil, že M. M. [dále jen „žalovaný 1)“] je ve spolupráci se stavebním odborem Městského úřadu S. [dále jen „žalovaný 2)“] povinen provést přestavbu svého rodinného domu tak, aby hlavní vchod do domu vedl z ulice X ve S. a aby přestavba byla projednávána „s účastníky stavebního řízení ze dne 6. 2. 2003“. Dále se žalobkyně domáhala, aby Okresní soud Plzeň-jih stanovil, že žalovaný 1) je povinen vyměnit střešní krytinu černé barvy s glazurou, aby nedocházelo k poškozování životního prostředí a narušení pohody bydlení na sousedním pozemku a stavbě, anebo aby stávající krytina byla opatřena např. nátěrem. Žalobkyně také mimo jiné namítala, že byl správním orgánem – žalovaným 2) porušen

zákon takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost kolaudačního rozhodnutí stavby žalovaného 1), nebo že taková vada mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

[2] Okresní soud Plzeň-jih dne 14. 12. 2021 usnesením čj. 6 C 58/2021-70 vyslovil svoji věcnou nepříslušnost pro projednání a rozhodnutí ve věci a po právní moci usnesení věc postoupil Krajskému soudu v Plzni. Svůj postup odůvodnil tím, že ačkoli z petitu žaloby vyplývá, že žalovaný 2) je označen jako Městský úřad S., z obsahu celé žaloby je zřejmé, že řízení má směřovat proti městu S., a že žalobkyně napadá procesní postup a rozhodnutí vydaná správním orgánem, a současně žádá, aby byla jejím právům poskytnuta ochrana. Dále Okresní soud Plzeň-jih uvedl, že věc týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného 2) ze dne 21. 4. 2009, čj. OV/1738/06Be, kterým bylo povoleno užívání stavby rodinného domu na pozemku st. p. X, parc. č. X1, X2 v k. ú. S., již dříve řešil Krajský soud v Plzni, který žalobu rozsudkem ze dne 28. 3. 2012, čj. 30 A 2/2010-111, zamítl, a poté i Nejvyšší správní soud, jenž kasační stížnost žalobkyně rozsudkem ze dne 26. 4. 2013, čj. 5 As 123/2012-43, rovněž jako nedůvodnou zamítl. Dále okresní soud v odůvodnění uvedl, že usnesením ze dne 23. 11. 2021, čj. 6 C 58/2021-66, vyzval účastníky řízení, aby se vyjádřili k zamýšlenému postupu tohoto soudu věc postoupit k projednání a rozhodnutí ve věci příslušnému krajskému soudu, přičemž žalovaný 1) se k uvedenému zamýšlenému postupu nevyjádřil a žalobkyně i žalovaný 2) vyslovily s uvedeným postupem okresního soudu souhlas. Podle okresního soudu z výše uvedeného vyplývá, že se jedná o žalobu, o které rozhodují soudy ve správním soudnictví podle § 4 odst. 1 písm. a) a c) s. ř. s., a proto věc podle § 7 o. s. ř. postoupil Krajskému soudu v Plzni, jako věcně a místně příslušnému soudu.

[3] Krajský soud poté, co mu byla věc postoupena k vyřízení, vyzval žalobkyni k odstranění vad žaloby spočívající v její neurčitosti, neboť nebylo zřejmé, čeho přesně se žaloba týká a jaké řízení zamýšlela žalobkyně vyvolat. Žalobkyně na to podáním ze dne 9. 3. 2022 uvedla, že se žalobou domáhá odstranění škodlivých účinků, které má dům postavený na parcele č. X1 v k. ú. S., jehož vlastníkem je žalovaný 1), na sousední pozemek a dům žalobkyně č. p. X2 ve městě S., čili jedná se o působení imisí ve smyslu § 1013 a násl. občanského zákoníku. Dále žalobkyně ve svém vyjádření dovodila, že Okresní soud Plzeň-jih posoudil tuto věc nesprávně, když rozhodl o postoupení věci krajskému soudu do řízení podle soudního řádu správního.

[4] Navrhovatel v návrhu na zahájení kompetenčního sporu uvedl, že předmětná žaloba nepatří mezi věci, které mají být projednány ve správním soudnictví, jelikož má předně za to, že žalobkyně tím, že označila žalovaného 1) jako vlastníka pozemku (resp. na něm umístěné stavby – rodinného domu č. p. X ve městě S.) sousedícího s pozemkem žalobkyně (resp. na něm umístěnou stavbou – rodinným domem č. p. X2 ve městě S.) a že se v žalobě domáhala uložení povinnosti žalovanému 1) ve vztahu k jeho rodinnému domu umístěnému na pozemku sousedícím s pozemkem žalobkyně, pak minimálně v této části své žaloby vymezila předmět sporu jako spor z poměrů soukromého práva, a to konkrétně jako tzv. vlastnickou žalobu. Na tom podle názoru navrhovatele nic nezměnilo ani to, že žalobkyně za žalovaného 2) označila též stavební úřad a že v žalobním petitu uvedla, že správní orgány neúměrně zasáhly do její právní sféry, což by mohlo představovat žalobní zárodek deklaratorní zásahové žaloby ve smyslu § 82 a násl. s. ř. s. (popř. i jiného typu

správní žaloby). Podle navrhovatele se zde naskýtala zejména otázka, zda se nejedná o dva žalobní návrhy, z nichž jeden by byl projednatelný u soudu rozhodujícího v občanském soudním řízení a druhý u soudu rozhodujícího ve správním soudnictví. Žalobkyně ovšem na základě výzvy krajského soudu směřující k odstranění vad žaloby a po poučení, kterého se jí v dané souvislosti dostalo, výslovně uvedla, že v případě předmětné žaloby se domáhá odstranění imisí ve smyslu § 1013 a násl. o. z. Vzhledem k tomu, že soud je vázán žalobním návrhem, nelze mít podle navrhovatele nadále pochyb o tom, že předmětná žaloba je vlastnickou žalobou na ochranu žalobkyně proti imisím, o které mají pravomoc rozhodovat soudy v občanském soudním řízení, a naopak se nejedná o některý z žalobních typů projednávaných soudy rozhodujícími ve správním soudnictví. Navrhl proto, aby zvláštní senát vyslovil, že příslušným vydat rozhodnutí ve věci vedené u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 57 A 8/2022 a u Okresního soudu Plzeň-jih pod sp. zn. 6 C 58/2021, je soud v občanském soudním řízení a dále že usnesení Okresního soudu Plzeň-jih ze dne 14. 12. 2021, čj. 6 C 58/2021-70, se zrušuje.

[5] Zvláštní senát se nejprve zabýval otázkou, zda jsou splněny podmínky pro vydání rozhodnutí o kompetenčním sporu, přičemž vycházel z následujících skutečností a úvah:

[6] Podle § 1 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb. se podle tohoto zákona postupuje při kladných nebo záporných kompetenčních sporech o pravomoc nebo věcnou příslušnost (dále jen „pravomoc“) vydat rozhodnutí, jehož stranami jsou: a) soudy a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy, b) soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví.

[7] Z ustanovení § 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb. plyne, že kompetenčním sporem je buď spor, ve kterém si jedna strana osobuje pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž již druhá strana vydala pravomocné rozhodnutí (pozitivní kompetenční spor), anebo spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků (spor negativní).

[8] Takto vymezené kompetenční spory projednává a rozhoduje zvláštní senát (srov. § 2 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb.). Ten pak rozhodne, kdo je příslušný vydat rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení (§ 5 odst. 1 téhož zákona).

[9] V nyní projednávané věci popřeli svoji pravomoc navrhovatel jako soud rozhodující ve správním soudnictví a Okresní soud Plzeň-jih jako soud rozhodující v občanském soudním řízení. Jedná se proto o negativní kompetenční spor, k jehož projednání je příslušný zvláštní senát podle zákona č. 131/2002 Sb.

[10] Zvláštní senát rozhoduje o kompetenčním sporu podle skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodování (srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 24. 11. 2004, čj. Konf 3/2003-18, publikované pod č. 485/2005 Sb. NSS).

[11] Podle § 2 s. ř. s. *ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon*.

[12] Podle § 4 odst. 1 s. ř. s. *soudy ve správním soudnictví rozhodují o: a) žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen "správní orgán"); b) ochraně proti nečinnosti správního orgánu; c) ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu; d) kompetenčních žalobách.*

[13] Podle § 7 odst. 1 o. s. ř. *v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy spory a jiné právní věci, které vyplývají z poměrů soukromého práva, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány*.

[14] Z podané žaloby je zřejmé, že se jí žalobkyně domáhala nařízení nezbytných úprav na stavbě rodinného domu žalovaného 1) a mimo jiné namítala, že byl správním orgánem – žalovaným 2) porušen zákon takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost kolaudačního rozhodnutí nebo že taková vada mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

[15] Okresní soud Plzeň-jih vyhodnotil předmětné podání žalobkyně jako žalobu proti rozhodnutí vydanému správním orgánem ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a dále k ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu ve smyslu § 4 odst. 1 písm. c) s. ř. s., jelikož žalobkyně napadala procesní postup a rozhodnutí vydaná Městským úřadem S., jemuž společně se žalovaným 1) by měla být uložena povinnost provést přestavbu předmětného rodinného domu.

[16] Krajský soud v Plzni poté, co mu byla věc postoupena k vyřízení, vyzval žalobkyni usnesením ze dne 17. 2. 2022, čj. 57 A 8/2022-77, k odstranění vad žaloby, jelikož chtěl postavit najisto, čeho se žalobkyně domáhá a zda je její podání projednatelné v rámci správního soudnictví.

[17] Zvláštní senát vychází z předpokladu, že při posuzování věcné příslušnosti soudů (§ 7 o. s. ř. a § 4 s. ř. s.) je nutno v maximální možné míře respektovat vůli žalobkyně a to, jaký právní prostředek k ochraně svého práva zvolila. Takto projevenou vůli nelze nahrazovat úvahou soudce, že by jiný prostředek mohl být pro žalobkyni účelnější. Pro tento závěr přitom není podstatné, zda žalobou označený žalovaný 2) má způsobilost být účastníkem občanského soudního řízení či zda žaloba již jen s ohledem na skutková tvrzení může být úspěšná (srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 27. 2. 2020, čj. Konf 27/2019-9, publikované pod č. 4009/2020 Sb. NSS, nebo usnesení zvláštního senátu ze dne 14. 9. 2021, čj. Konf 14/2021-10).

[18] Vyjádřila-li se proto žalobkyně výslovně k výzvě krajského soudu dne 9. 3. 2022 tak, že se žalobou domáhá odstranění škodlivých účinků, které má dům postavený na parcele č. X1 v k. ú. S., jehož vlastníkem je žalovaný 1), na sousední pozemek a dům žalobkyně č. p. X2 ve městě S., čili jedná se o odstranění působení imisí ve smyslu § 1013 a násl. o. z., pak krajský soud, vázán žalobním návrhem žalobkyně, správně dovodil, že předmětnou žalobou se žalobkyně domáhá ochrany svého vlastnického práva, o které mají pravomoc rozhodovat soudy v občanském soudním řízení ve smyslu § 7 odst. 1 o. s. ř,

a naopak se nejedná o některý z žalobních typů projednávaných soudy rozhodujícími ve správním soudnictví.

[19] Pro úplnost zvláštní senát dodává, že s ohledem na neurčitost žaloby bylo primárně na Okresním soudu Plzeň-jih, aby přistoupil k odstranění jejích vad, neboť soud nemůže zkoumat podmínky řízení bez toho, aby si vyjasnil, co je jeho předmětem. Tím by se bývalo předešlo zbytečnému prodloužení řízení.

[20] S ohledem na výše uvedené tedy zvláštní senát uzavírá, že příslušným rozhodnout o předmětné žalobě označené jako *„žaloba na nařízení nezbytných úprav na stavbě rodinného domu a přípojek na pozemku č. p. X3 a X4 v k. ú. S.“* jsou soudy v občanském soudním řízení (§ 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb.). Výrokem I. tohoto usnesení proto rozhodl, že příslušným rozhodnout o tomto nároku je soud v občanském soudním řízení.

[21] Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Výrokem II. proto zvláštní senát zrušil usnesení Okresního soudu Plzeň-jih ze dne 14. 12. 2021, čj. 6 C 58/2021-70, které bylo s právním názorem zvláštního senátu v nesouladu a kterým byla pravomoc soudů v občanském soudním řízení o věci rozhodovat popřena.

[22] Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Dále tedy bude v řízení pokračovat Okresní soud Plzeň-jih.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. ledna 2023

JUDr. Pavel Simon
předseda zvláštního senátu